

Nedo Grossi 2de jaar Toeristische gids Limburg

Opdracht : Cultuur van het alledaagse leven.

Belleman van Genk : J. Trippaers.

Datum : 23 mei 2022.

Docent : Indesteege Luk.

- Inleiding :

Zondag, 01 mei 2022 om 12.00 u kwam J.P Trippaers al bellend, na de hoogmis, de Hoogstraat afgewandeld, gevolgd door de mei-koningin, eredames, gemeentebestuur en verschillende bellemannen in klederdracht. Ze hielden halt aan het oud-gemeentehuis van Genk. Even later verscheen hij, geflankeerd door enkele bellemannen, al bellend met de woorden “ AANDACHT, AANDACHT “!!!! Op die wijze begon hij zijn speech. Daarna volgde een kort woordje van burgemeester W. Dries en werd het Limburgs volkslied gespeeld door het Groot Genker Orkest en gezongen door de aanwezigen. Hiermee werd na 2 coronajaren zonder 1 mei feesten, het feest ingeluid.

Dit bracht mij op het idee om over onze belleman mijn opdracht te maken.

- Geschiedenis.

1 mei in Genk.

Anders dan de naam doet vermoeden, hebben de 1-meifeesten in Genk niks te maken met de Dag van de Arbeid. Volgens de heemkundige kring in Genk zouden de Genkse 1-meifeesten namelijk voortgekomen zijn uit de jaarmarkt die in de gemeente al sinds het eind van de negentiende eeuw op 1 mei gehouden werd. Op deze markt verkochten mensen de eerste groenteoogst van het jaar. Verder was er aan de jaarmarkt ook een Vlaamse kermis verbonden. Op 1 mei 1950 hadden deze feestelijkheden voor de eerste keer plaats onder de naam ‘1-meifeesten’ en tijdens de editie van 1956 was er voor het eerst een Meikoninginnenstoet.

Intussen behoren de 1-meifeesten tot de grootste één-dags-evenementen in Vlaanderen en brengen zij jaarlijks tussen de 50.000 en 100.000 kijklustigen op de been. In 2010 overtrof de publieke belangstelling zelfs alle verwachtingen en mocht een recordaantal van 140.000 toeschouwers verwelkomd worden.

Het hoogtepunt van de 1-meifeesten is nog steeds de stoet in de late namiddag, die in de loop der jaren evolueerde van een traditionele bloemenstoet naar de O-Parade of de stoet van de verwondering, een kleurrijk kijk- en luisterspektakel met meer dan 40 nationale en internationale groepen, straattheateracts en wagens. Op de laatste wagen schittert traditioneel de Meikoningin met haar twee eredames.

Voor en na de O-Parade staan nog tal van andere activiteiten op het programma. Zo is er in de voormiddag bijvoorbeeld nog steeds een jaarmarkt, een rommelmarkt en een oude

ambachtenmarkt. 's Morgens is er telkens een eucharistieviering in de Sint-Martinuskerk. Vanaf 10 uur start de animatie op de Grote Markt en het Stadsplein. Het betreft hier een authentieke meiboomplanting, een openluchtconcert, diverse straatanimatie-acts en een internationale taptoe. Daarnaast zijn er nog diverse andere waarden zoals de kermis, het vuurwerk, ...

- Interview met de belleman van Genk.

Op woensdag, 15 mei 2022 om 09.30 u had ik in de voormalige Minderbroederkerk in Hoevenzavel Waterschei een interview met Jean-Pierre (Jempi) Trippaers, de belleman van Genk.

- Wie is Jean-Pierre, Jempi, Trippaers ?

Ik ben 72 jaar en woon met mijn vrouw in de Leemstraat,72 in Boxbergheide (Genk). Mijn ouders waren erg Vlaams gezind. Hierdoor kreeg ik de naam Jempi i.p.v. Jean-Pierre (Frans). Vandaar dat iedereen mij nu Jempi, de belleman noemt.

Op 15-jarige leeftijd heb ik de school verlaten en ben als convoyeur (vergezellen van een vrachtwagenbestuurder) beginnen te werken op de Velda (matrassenfabriek: toen Opglabbeek – nu Oudsbergen).

Tijdens mijn legerdienst was ik soldaat bij het peloton van de aalmoezenier. Ik wilde dolgraag buschauffeur worden.

De aalmoezenier ging dat voor mij regelen. Een week voor ik afzwaaide vroeg de aalmoezenier of ik mijn rijbewijs had.

Neen, zei ik. De aalmoezenier nam mij mee naar de commandant. Ik had wel al het rijbewijs voor een jeep.

De commandant vroeg mij om bepaalde handelingen te doen. Hij zei : “ Zet u achter het stuur, zet hem in gang, schakel eens,

Ok ! het is goed, kom maar meer naar het bureau!”

Ik kreeg de gestempelde en ondertekende documenten en moest hiermee naar het gemeentehuis van Genk gaan, 20 Belgische frank(= 0,50 euro) betalen en zo kreeg ik mijn rijbewijs om met de bus te rijden.

Ik heb 10 jaar voor busmaatschappij Van Calster (= de Nachtegaal) gewerkt.

Thor Waterschei was mijn voetbalploeg. Ik reed de 1ste ploeg, de jeugd en de supporters.

Ook de spelers van volleybalploeg, Hormann, bracht ik op de plaats van bestemming.

Ondertussen was ik getrouwd en kregen wij ons 1ste kindje.

Ik was ook verbonden met de keurgroep Genk “ Symbolica “

Burgemeester Gaethofs was toen burgemeester van Genk en hij zorgde ervoor dat ik op “de NMVB “ kon beginnen, gelegen op de Bochtlaan in Genk , nu “ De Lijn “.

Ik ben nu 14 jaar met pensioen.

- Hoe ben je in het verhaal van de “ Belleman “ gerold ?

Dat is een heel mooi verhaal . Ik was bij het NGT (Nieuw Genker toneel). Ik had een kleine rol in het gezelschap. Ik moest in een kist liggen. Op zich was dat niets speciaals ware het

niet dat KRC Genk in Standard Luik speelde voor de landstitel, zo'n 15 à 16 jaar geleden. Vermits ik in de kist lag kon hij de wedstrijd volgen.

Op een gegeven moment werd Guido Ritzen, Belleman van Genk, ziek en vroeg iemand om hem te vervangen.

Ik aanvaarde het voor één keer. Hij gaf mij de uitleg wat mijn taak inhield. Enige tijd later herviel Guido en verving ik hem opnieuw. Twee maanden later overleed Guido.

Zo ben ik belleman van Genk geworden.

- Wat is je taak als belleman ?

Op dit ogenblik zijn er 34 bellemannen in Vlaanderen. Limburg telt er 2, Genk en Hasselt. Mijn taak bestaat uit stoeten begeleiden, openingen doen, naar scholen gaan om vertellingen te doen.

Ieder jaar is er een kampioenschap van België. Ik ben eens 5de geworden op het kampioenschap dat in Bokrijk 2002 georganiseerd werd. Om de 2 jaar is er een Europees kampioenschap. In 2012 werd het in Genk georganiseerd.

Dat is een echt feest. Er zijn dan 150 à 160 bellemannen aanwezig en duurt een hele week. We moeten dan verschillende proeven doen .

Zo is er de roep! We moeten er 3 doen, nl. de roep over je stad, een opgelegde roep en één roep als vrije keuze.

De jury bestaat uit 13 à 14 mensen, die punten geven.

Ze geven punten op de roep, je kledij, je inhoud, articulatie, presentatie. Er is nog nooit iemand ontgoocheld geweest over zijn stand. Het is een echt feest, een folklore.

- Wanneer is “de belleman” ontstaan in Genk?

In Genk is de belleman ontstaan rond de jaren 1500 omdat er toen geen TV, geen kranten waren, Dan is het even weggeweest en in 1900 kwam het terug.

De belangrijkste symbolen van de belleman zijn de stem en natuurlijk de bel.

Ik heb het aanvaard als een vriendendienst en zo is het een passie geworden.

- Wat betekent “ 1 mei “ voor de Belleman?

“1 mei is mijn hoogdag.”

Mijn belangrijkste taak is het verzorgen van de 1 mei- koningin en naar de verschillende recepties gaan. Voor mij is die dag een dag van mensen ontmoeten.

Zo is de dag voor 1 mei een hele speciale dag. Dan ga ik met de meikoningin naar de kermis.

Dan gaan we eendjesvissen , en als laatste in de botsauto's.

- Speciale anekdote :

De belleman in het nieuws van de BRTN en VTM. (1997).

“ De koffer van de Genker belleman gestolen. “

De dag voor Kerstmis was ik uitgenodigd in de Hubo om belleman te spelen. Ik had afgesproken om zoals altijd via de achterdeur naar binnen. De deur bleek gesloten. Ik liet mijn koffer met mijn kostuum staan en ging via de voordeur naar binnen. Wanneer de achterdeur geopend werd, bleek mijn koffer gestolen. Dit was natuurlijk een ramp daar ik op kerstdag belleman moest spelen in de middernachtmis.

Op kerstdag zijn ze dan een opzoekingsactie gestart.

Een dame (Jempi noemde haar een vrouwke of madammeke) van Radio 2 had van de toenmalige schepen, Luc Dullers, gehoord dat het kostuum van de belleman gestolen was. Dit was ongetwijfeld groot en belangrijk nieuws.

's Avonds was het een item in het nieuws op BRTN en VTM.

Drie weken later kreeg ik een telefoon van de politie van Genk om eens naar het bureau te komen. Iemand had een koffer achtergelaten. Alles zat er nog in.

- Afsluiten van het interview: Hoelang wil je hier nog mee doorgaan?

Ik wil nog tot 2024 doorgaan . Dan heb ik 25 jaar dienst als belleman.

Bedankt voor dit boeiend en vooral humoristisch gesprek.

- Besluit :

Jempi, de belleman :

*gedreven en gemotiveerde man;
je kan uren naar zijn boeiende;
verhalen luisteren;
volkspersoon;
het hart op de juiste plaats;
geliefd door iedereen.*

- Enkele foto's van Jempi, de belleman van de stad Genk

